

ivo dulčić

galerija 11
zagreb

stanko
špoljarić

Od smrti Ive Dulčića prošlo je već gotovo deset godina, ali ne bismo mogli reći da je u međuvremenu mnogo učinjeno na tumačenju toga osebujnog opusa. Poneko uvrštavanje u tematske i problemske izložbe premalo je za stvaranje potpunijeg suda o djelu koje je, istina, obrađeno ali ne i definirano na već davnoj monografskoj izložbi 1971. godine. Baza za sustavniju analizu, dakle, postoji, ali ona do danas nije načinjena. Kao povod ovom sjećanju na Dulčića poslužila je komorna izložba u gornjogradskoj Galeriji 11, koja nema namjeru da nešto riješi i dokaže, ali s desetak postavljenih

slika omogućuje prisnan, familijaran susret s djelima koja poznamo ili prvi put susrećemo. Izložba se doima kao zalaženje u atelijer ili zbirku, upotpunjeno ne odveć sustavnom ali ipak dovoljno informativnom dokumentacijom. Svakako simpatičan način nekonvencionalnog izlaganja s citatima iz brojnog opusa, podsjetnik, ali i poticaj za razradu i shvaćanje biti Dulčićeve umjetnosti. Raspon datuma ide od 1943. do 1973, a težiše je na ranijim platnima u kojima dominira portret. U prvim godinama još nalazimo filtriranje jakih životnih sokova i zvukova, blagu čulnost s precizno uočenim oso-

binama pojedinih ličnosti. Resi ih jednostavnost i neposrednost, što djelima daje karakter moralne vrijednosti, ali i neka neodređena nostalgichnost. Organizacija obojenih ploha nezavisna je od hijerarhije prikazanog, sve je tretirano podjednako: i centralni motiv i prividno nevažan detalj. Ipak su to samo pripreme, logične i potrebne za kasniju slikarsku erupciju. Jer, nosilac je Dulčićeva izraza boja. Slikar uličnih vreva, pretrpanih plaža i punih igrališta bogatom paletom i dinamičnim postupkom slika također zavičajne vedute ili gradske krajolike Hvara, Dubrovnika i Zagreba, pune ljetnog usijanja. Predmeti i likovi katkada su teško čitljivi, jer Dulčić ne teži potankom prikazivanju. Svi motivi: Stradun i ples, plaže i trgovi promatrani su s visokog motrišta, lagano deformirani i razloženi u igri svjetla, te ostvareni vibrantnim potezom. Dulčić se saživio sa stvarima ali se ne stapa s njima, ne ukružuje figure u labirint arabeski. Plošno modelirane, one su postavljene u nove perspektivne odnose, s obojenim česticama povišenog intenziteta. Svjetlosni treptaj povezan je sa čulnom senzacijom i jakim (emocionalnim) značenjem boje. Dulčić je kolorist koji izbjegava neskladne note, slikar burna temperamenta i poleta ali i finog sluha. Uz drhtavu kaligrafiju opojnih i zažarenih pejzaža i meditativnih kompozicija u Dulčića nalazimo i primjere moderne religiozne umjetnosti (prisjetimo se samo freske u Gospi od zdravlja u Splitu te vitraja u franjevačkoj crkvi u Zagrebu). Ti svjetovi nisu u opreci, jer postoji evidentna bliskost štafelajnih slika i programski monumentalnih zadataka. Naime, Dulčić sve podređuje vlastitom likovnom izrazu, izrazu oslobođenom prolaznih moda, a njegov put ide od realiteta do ostvarenja apstraktno asocijativnog karaktera, s traženjem specifičnog odnosa između slobode i promišljenosti. I kao moralist i strastveni zaljubljenik u život slikar Ivo Dulčić našao je u boji sredstvo da izrazi svoje vjerovanje i nade, ljubav i strepnje.

Gdje počinje erotsko i kada možemo govoriti o erotičnosti neke scene ili figure? Ta je granica vrlo nejasna, ali svaki akt ne mora imati i tu oznaku, kao što i prikaz drugoga tematskog usmjerenja može također biti erotičan. Komorna izložba Ernesta Tomaševića u Lotrščaku posvećena je isključivo crtežima ljubavne strasti i tjelesne požude.

Tomaševićev ženski akt sveden je na bitno, udaljen od akademskog, neusiljen. Osjeća se živi model a ne apstraktan klasični red. Nisu to uvijek sirenski oblici, jer slikar znade figuru, bilo djevojačku bilo zrele žene, i karikirati i blago deformirati, pa ipak redovito slavi tijelo. Ne upada u dekorativno, biljeg senzualnog je uvijek tu. Crteži su odraz intime i vjerojatno nisu nastali s namjerom da budu izlagani, a otkrivaju svu silinu erotskog poriva. Da smo u nekom drugom vremenu, koje se još znalo čuditi ili možda sablazniti,

ernest tomašević

galerija
lotrščak
zagreb

stanko
špoljarić